

A MAGYAR IPARMŰVÉS ZET LEGKÖZELEBBI SZÁMA. Tisztelettel értesítjük tagjainkat és olvasóinkat, hogy folyóiratunk 7. száma a folyó évi szeptember hó végén fog megjelenni.

A SZERKESZTŐSÉG

• SZAKIRODALOM •

BUDAY—ORTUTAY: SZÉKELY NÉPBALLADÁK. 312 lap, 47 fametszet. Félbőr-kötésben 20 P. Budapest, 1935. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda.

Ez az impozáns mű a magyar szellemnek egyszerre három síkján hozott nagyszerű meglepetést és gazdag eredményeket. Egy fiatal művész és tudós közös munkájának eredménye a vaskos kötet, melyben korszerű tudományos módszerekkel és a művészet legidősebb eszközeivel dolgozzák fel a magyar kultúra egyik legősibb és legbecesebb dokumentumát a székelység csodálatos népballada kincsét.

A „Székely Népballadák“ szövegeit összeválogatta, bevezető tanulmánnyal és magyarázatokkal kísérte *Ortutay Gyula* dr., a kiváló fiatal etnológus, akinek eddigi tudományos munkássága a magyar folklóre területén már eddig is egészen új irányt mutat. Nagy érdeklődéssel fogadott eddigi műveiben *Ortutay* a népi kultúra alkatát és jelentéseit, sajátos jellemét, gondos analízisen alapuló szintetikus módszerrel vizsgálja, s ily módon műveiben az európai tudomány eredményeit is gondosan beolvasztja. A *Székely Népballadákhoz* írott bevezető tanulmányát is ugyanez a korszerű és tárgyilagos szempont hatja át s így sikerült neki ebben a művében hosszú időre az utolsó szót kimondani erről a sokat vitatott kérdéstről. A balladák szövegét úgy válogatta össze, hogy végre egy kötetben találhatja meg az olvasó és a tudományos kutató is a székelység balladaköltészetének egész anyagát, melynek egyes darabjai eddig elszórtan, nehezen beszerezhető könyvekben, régi folyóiratokban rejtőztek. Magyarázó jegyzeteket is írt *Ortutay* minden egyes balladához, melyekben a balladák sorsát, az európai és a magyar népi epikával való összefüggésüket vizsgálja és bőséges bibliográfiával kíséri. Ez adja a kötet irodalmi, valamint tudományos síkon való nagy értékét.

De különös becsé van a székely népballadás könyvnek képzőművészeti vonatkozásban is. *Buday György*, a kiváló erdélyi fametszőművész, a grafikának nemrég kinevezett egyetemi lektora készített a balladák jórésztéhez egészoldalas fametszetű illusztrációkat. Az a 47 fametszet, mely ennek a kötetnek képzőművészeti jelentőségét megadja, minden tekintetben csúcsteljesítménye nemcsak *Buday György* eddigi, az ország határain túl is elismert művészetének, hanem általában legjelentősebb alkotások közé való, amit a művészet ez ágában az utóbbi évek kitermeltek. *Buday* művészetét mindig a sajátosan magyar jelleg, a paraszti élet közelsége és művészi kifejezése jellemezte, s ez tette őt a külföldi szakemberek szemében is az igazi magyar szellem képzőműv-

szeti reprezentánsává. A Székely Népballadák fametszeteiben a szülőföldjére, Erdély hegyei közé tér vissza, hogy egy magasrendű művészi formanyelvvel kifejezze az ő népének csodálatos mélységeit, tragikus látomásait és sokszor „facaros“ eszejárását. *Buday* jellegzetes, dinamikus fametszetstílusa, fehér-fekete kontrasztjai, nyers vonalai, új víziókat is teremtenek az ősi székely képzeletvilághoz, s valósággal új élménnyé teszik a balladák szövegének olvasását.

KOOPERATIVA FÖRBUNDET. Tízestendős jubileuma alkalmából adta ki ez a stockholmi építészeti iroda az általa készített üzletberendezések, gyárak, lakások, stb. fényképeit, egy nagyon szépen kiállított könyv keretében, svéd és angol nyelven.

Igen gazdag, változatos témájú fényképeseti gyűjtemény ez, amely nemesak a szakértő, de a nagyközönség számára is érdekes anyagot nyújt.

A külső és belső architektúra minden válfaja képviselve van itt s az egyes objektumok sajátosságok zamatának tanulmányozása a magyar építészeknek bizonyára igen élvezetes órát fog nyújtani.

H. L.

A BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI KÖZSÉGI DÍSZÍTŐ ÉS SOKSZOROSÍTÓ SZAKIRÁNYÚ IPAROSTANONCISKOLA ÉVKÖNYVE. Szerkesztette *Rózsa Károly* igazgató.

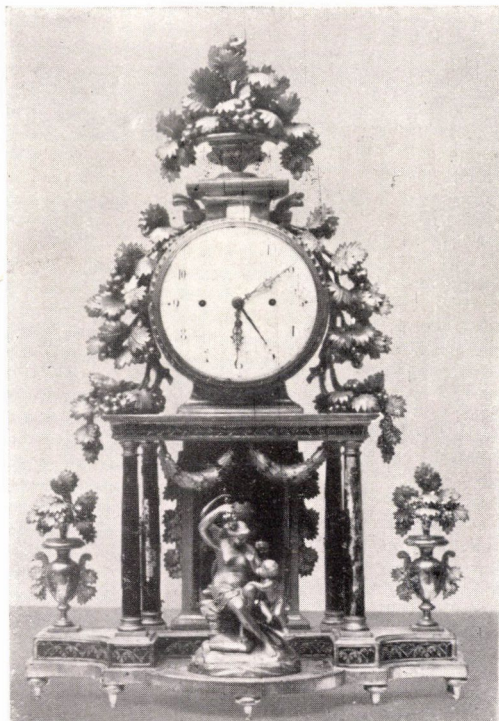
Budapest Székesfőváros által szakosított és a 8 díszítőszakmát a VII. ker. Nyár utca 9. számú iskolaépületbe összevont iparostanonciskolához fűzött remények fokozatos beteljesülését bizonyítja ismét a Budapest Székesfővárosi Községi Díszítő és Sokszorosító Szakirányú Iparostanonciskola 1934—35-ik tanévről június hóban kiadott, izléesen összeállított, a tanulók rajzaival és tanulmelyi munkáival gazdagon illusztrált évkönyv.

Szemléltető áttekintést nyújt az évkönyv az egyes díszítő szakágazatoknak helyes irányban vezetett és néhány év alatt nagy fejlődést tanúsító szaktárgyi oktatásról.

Ilyen alapos szakoktatásban és helyes irányú nevelésben részesülő iparosifjúság jövőjébe tekintve, már most azt az erős hitet ébreszti bennünk, hogy szaktudásával, izlésével, munkaszeretetével és feygelmezettiségevel, ipari vonatkozásban, csonka országunk nagyjótételét meg tudja valósítani. M. I.

SCHWEIZER REISE ALMANACH. 1935. ORELL FÜSSLER VERLAG, ZÜRICH. Példaadó munka jelent meg minden idegenforgalommal foglalkozó számára *René Thiessing*, Bern szerkesztésében e címen. A kötet, mely már igen izléses külsejével is megfog, kalendáriummal kezdődik, melyben *Aldo Patocchi* mutatja be 12 teljes oldalas fametszetben a tizenkét tessini hónapot. Ezt követik kitűnő tanulmányok, elsőrangú írók és műtörténészek tollából, melyek igen alkalmasak arra, hogy a művészileg magas szintű fényképanyaggal együtt mindazokban vágyat keltsen Sváje iránt, kik kulturális, művészi, természeti szépségeiben keresnek kielégülést. A kötet tipográfiai megoldása a klasszikus tradícióiról ismert *Orell—Füssli* cégtől szokatlanul modern. A teljes oldalra nyomott fényképek határfoka igen figyelemreméltó!

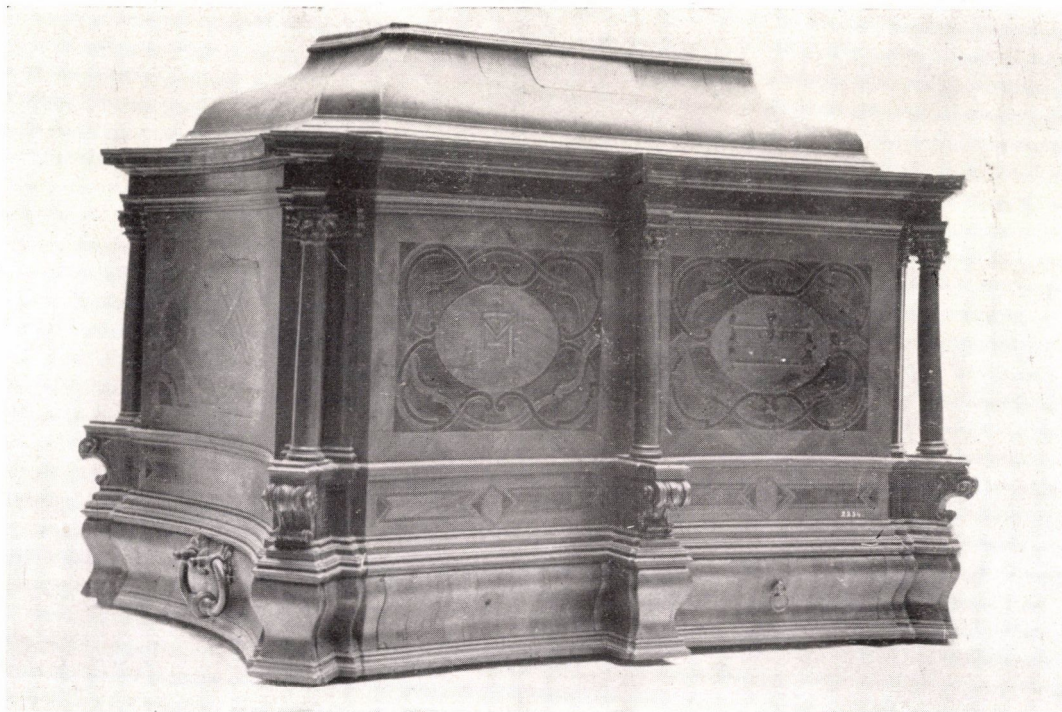
r.

Az Iparművészeti Múzeum Régi Pest-Buda kiállításáról. Fent balra: Fauser József kelyhe. Pest, 1760 k. Fent jobbra: Állóóra faragott és aranyozott hársfatokban. Bleyer András budai mester műve a XVIII. sz. végéről. Lent balra: A fülöpszállási ref. egyház ónkupája 1737-ből. Lent jobbra: Reichenpfalter Simon pesti ötvös díszkupája 1766-ból. — Von der „Alt-Pest-Buda“ Ausstellung des Kunstgewerbe-Museums. Oben links: Kelch von J. Fauser, Pest, um 1760. Oben rechts: Stehuhr in geschnitztem und vergoldetem Lindenholz-Gehäuse. Werk des Meisters A. Bleyer in Buda vom Ende des XVIII. Jahrhunderts. Unten links: Humpen aus Zinn vom Jahre 1737. Unten rechts: Festhumpen von S. Reichenpfalter, Goldschmied in Pest 1766. — From the „Old Pest-Buda“ exhibition of the Museum of Applied Art. Above to the left: Cup of J. Fauser, Pest about 1760. Above to the right: Clock in carved and gilded linden case. Work of the master A. Bleyer in Buda, from the end of XVIIIth century. Below to the left: Tankard of pewter from 1737. Below to the right: Ornamental tankard by S. Reichenpfalter, goldsmith in Pest, 1766.

Az Iparművészeti Múzeum Régi Pest-Buda kiállításáról. Fent: Ezüst asztalkészlet. Giergl Alajos pesti ötvös műve 1826-ból. Lent: Ezüst asztalkészlet. Szentpétery József pesti ötvös műve 1823-ból. — Von der „Alt-Pest-Buda“ Ausstellung des Kunstgewerbe-Museums. Oben: Tafelgerät aus Silber, Werk des Silberschmiedes A. Giergl, in Pest 1826. Unten: Tafelgerät aus Silber, Werk des Silberschmiedes J. Szentpétery in Pest 1823. — From the „Old-Pest-Buda“ exhibition of the Museum of Applied Art. Above: Silver table set. By A. Giergl, silversmith in Pest, 1826. Below: Silver table set. By J. Szentpétery, silversmith in Pest, 1823.

Az Iparművészeti Múzeum Régi Pest-Buda kiállításáról. Fent: A pesti asztalos céh céhládája. XVIII. sz. közepe. Lent: Biedermeyer hálószoba. Steindl Ferenc pesti asztalos műve. Az interieurt Szablya Frischauf Ferenc tervezte. — Von der „Alt-Pest Buda“ Ausstellung des Kunstgewerbe-Museums. Oben: Truhe der Innung Pester Tischler. Mitte des XVIII. Jahrhunderts. Unten: Biedermeyer Schlafzimmer von F. Steindl, Tischlermeister in Pest. Das Interieur entworfen von Prof. F. Szablya Frischauf. — From the „Old Pest-Buda“ exhibition of the Museum of Applied Art. Above: Chest of the Guild of the Joiners of Pest. Middle of the XVIIIth century. Below: „Biedermeyer“ bedroom furniture, by F. Steindl, joiner in Pest. The interior designed by Prof. F. Szablya Frischauf.

Az Iparművészeti Múzeum Régi Pest-Buda kiállításáról. Fent: Késő empire és biedermeier szalon. A bútorok túlnyomó része Steindl Ferenc műhelyében készült. Lent: Biedermeier szalon és hálószoba interieur részletek. Steindl Ferenc műhelyéből. Mindkét interieurt Szablya Frischauf Ferenc tervezte. — Von der „Alt-Pest-Buda“ Ausstellung des Kunstgewerbe-Museums. Oben: Salon in Spät-Empire und Biedermeier-Styl. Möbel zumeist aus der Werkstatt F. Steindl. Unten: Details aus dem Interieur des Biedermeier Salons und Schlafzimmers. Aus der Werkstatt F. Steindl. Beide Interieurs entworfen von Prof. F. Szablya Frischauf. — From the „Old Pest-Buda“ exhibition of the Museum of Applied Art. Above: Late Empire and Biedermeier parlour. Furniture mostly made in the work shop of F. Steindl. Below: Details of the interior of Biedermeier parlour and sleeping room. From the workshop of F. Steindl. Both interiors designed by Prof. F. Szablya-Frischauf.

FETTICH NÁNDOR: A HONFOGLALÓ MAGYARSÁG MŰVÉSZE. Az *Ars Hungarica* könyvsorozata új szép meglepetéssel szolgált a műértő közönségnek. Fettich Nándor, a kiváló magyar archeológus mutatja be itt azokat a műkincseket, amelyek honfoglaló őseinkről maradtak ránk, ropant érdekes cikk kíséretében, amelyben a bemutatott illusztrációkat részletesen ismerteti. Főleg ötvös-művészeti szempontból érdekes ez a szép kiállítású könyv, amely az iparművészeknek pompás kútforrásul szolgál. H.

A KIRAKAT ELAD („Selling through the window“), ezt a szellemes címet viseli a *The Studio Ltd.* London kiadásában most megjelent kötet, melyben Harry Trethowan mutatja be képekben mindazt, mit 200 illusztrációban hét ország kirakattművészetéből ma bemutatni lehet. Igen figyelemreméltó e kötetben is a szöveg korszerű és erősen gyakorlati volta. Nem egy személy írja a szöveget, hanem egy-egy szakma legjobb szakembere ír porcellánárúk, férfidivatekkek, könyvesboltok, ékszerüzletek, sportcikkék, női divatekkek kirakatairól, ad technikai utasítást kirakattrendezőnek és vázolja a rajz szükségességét a kirakattban. Bevezetőjében a szerző vázolja a kirakatt hatását a publikumra és befolyását az eladásra; a kirakattot, mint elsőrangú reklámeszközt; a kirakattrendező képzésének szükséges voltát; a kirakatttervezést; az áruház kirakattát; az egykirakattú üzlet lehetőségeit; a színek szerepét a kirakattban; a fény hatását a színekre; fényreklámmot és reklámbetűket és végül mit ne csináljon a kirakattrendező. A bemutatott képek Siégel (Páris) csodás kirakattbábúival és a svédtek teljesen egyedülálló és ötletdús kirakattain kívül igen nagy gonddal, ötlettel tervezett kirakattokat mutatnak be Amerikából, Angliából, Ausztriából, Franciaországból, Magyarországból, Németországból és Svédországból. A kirakatt kultúra haladását állapíthatjuk meg a mindjobban egyszerűsödő, mindinkább kevesebb áruval dolgozó kirakattokban. r.

PENROSES ANNUAL 1935. (A review of the graphic arts. Edited by R. B. Fishenden, London.) Percy Lund Humphries & Co. Ltd.

Milyen szegények is vagyunk! Ha végiglapozzuk az angol nyomdászati évkönyvet, mely a fotográfiai, könyvnyomdai, offset- és mélynyomási eljárásokban történt haladást mutatja be és ismerteti szigorúan tárgyilagos és plasztikus cikkekben, elszomorodunk. Mi minden történik e sokszorosítótechnikák fejlődésében, mellyel mi szegénységünkben lépést sem tarthatunk. Hol tartunk mi a színes fotográfia oly tökéletes reprodukcióiban, mint amilyeneket e gazdag könyv bemutat, hol a fotóoffset remekeiben. Egy pontja van a könyvnek, hol Magyarország mégis képviselve van: „Mik az új tipográfia gyümölcsei?“ című cikkben. Ennek illusztrációs anyagában fellelünk egy magyar hirdetést, könyvfedelet és könyvcímlapot. De legyünk árulók? Valljuk be, hogy a hirdetés egy szakmai pályázaton nyert díjat és csak szaklaphoz jelent meg, míg a könyvfedel és levélfej csak úgy készült, hogy külföldön legyen mi reprezentálja kellőképpen az új magyar tipográfiai törekvéseket? Ne nézzük

irigykedéssel e könyvet. Beesültessük meg a szép, a nemes ipari munkát, a sokszorosítóipar sokszor erején felüli érdeklődéssel készülő munkáit Magyarországon is és akkor talán e becsületes és jó munka meghozza azt az ellenértéket, mely az új, tökéletesebb technikai felkészülést is lehetővé teszi. R. K.

SIGN-WRITING. (CÍMFESTÉS.) *Hours of Leisure.* Nr. 8. *The Studio Ltd.* London. Egy angol shillingért, könyvkereskedelmi árbán tehát itt nálunk alig másfél pengő felett hozza forgalomba a *The Studio* ezt a kézikönyvsorozatot. Az első számok színházmodellkészítéssel, kivágottpapírdekorációval, rádiókonstrukcióval, gyermekbábukészítéssel foglalkoztak. A most megjelent legújabb kötet sokkal nagyobb figyelmet érdemel. Bevezet a különböző betűtípusok világába, bemutatja a helyes tereosztást, a betűtípusok megválasztását, a grádusok egymáshoz való arányát és végül a betűfestés teljes technikáját is. Ez a hatvannégy oldalas, szép fehér papíron tisztán nyomott, 22 illusztrációval ellátott kötet példája annak, hogy a különböző iparostanonc, de iparművészeti iskolákban is megtanult elméleti tanulmányokat, hogy lehet leg-egyszerűbben a gyakorlatban alkalmazni. r.

DR. BEREI SOÓ DEZSŐ: A MAI DEBRECENI GRAFIKA. Pompás reprodukciók, fametszetek, rézkarcok, linoleum-metszetek illusztrálják ezt a füzetet, amely Debrecenben élő kiváló magyar grafikusaink művei. A szövegi rész nemcsak művészeti, de technikai ismertetések is közül igen értékes tanulmány keretében. H.

NEMZETI MŰVÉSZELET címen Lehel Ferenc gazdagon illusztrált folyóiratot ad ki, minek szövegét naplójegyzetek formájában ő maga írja. Anyaga a legváltozatosabb, a képzőművészet minden ágát felöleli. Eddig megjelent nyolc számában tanulmányokat közölt az utóbbi negyven év építészetről, Vágó József Tabán-tervéről; a Madách-jubileum alkalmából Zichy illusztrációiról. Foglalkozott festőkkel, Kernstokkal, Lehel Máriaival, Tornyaival, a szobrász Hüvös Lászlóval. Folytatásokban egy nagyobb dolgozatát közli az Őskor művészetének stílusfejlődéséről. Néhány elvontabb esztétikai, filozófiai értekezését ellensúlyozza könnyed és mégis tartalmas krónikájával, melyben az aktuális kiállításokról emlékszik meg. Kritika-rovatában pedig érdekesen vitatkozik a napi művészeti irodalommal. A jól megválogatott képanyagában sok modern iparművészeti tárgy is szerepel. A folyóirat kiállítása rendkívül ízléses.

A TÉR ÉS FORMA júniusi száma eseménye az építészeti sajtónak. Egy nagyjelentőségű cikk vezet be a számot, amelynek a címe „A revízió revíziója“, s avval az áramlattal foglalkozik, amely különféle ürügyek alatt az építőművészeti haladás ellen gyűjti a fegyvereket. A cikket az utóbbi évek legjobban sikerült korszerű épületeinek képei kísérik. A harmincadik Budapesti Nemzetközi Vásár képes beszámolójával folytatódik a szám, s a legújabb budapesti kertészeti kiállításról, majd az olasz aeronautikai kiállításról szóló képek és cikk zárja ezt a nagyon szépen sikerült számot.